

OLIV TA'LIM AMALIV MASHG'ULOTLARIDA KIYIM NAMUNALARINI TIKISH ORQALI BO'LAJAK TEXNOLOGIYA TA'LIMI O'QITUVCHILARINING KASBIY KOMPETENSIYALARINI SHAKLLANTIRISH

Muxamedova Xolida Baxtiyorovna

Nizomiy nomidagi O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

“Texnologiya va professional ta'lim metodikasi”

kafedrasi katta o'qituvchisi

Annotatsiya: *Mazkur maqolada oliy ta'lim muassasalarida tikuvchilik buyumlarini texnologik talablar asosida tayyorlash jarayonida kiyim namunalarini tikishning bo'lajak texnologiya fani o'qituvchilarini kasbiy tayyorlashdagi o'rni yoritilgan. Talabalarning amaliy mashg'ulotlar davomida egallaydigan bilim, ko'nikma va malakalari, ularning kelgusidagi pedagogik faoliyatiga ta'siri tahlil qilingan. Shuningdek, kiyim namunalarini tikish jarayonining kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishdagi ahamiyati ham ochib berilgan.*

Kalit so'zlar: *tikuvchilik texnologiyasi, amaliy mashg'ulot, kiyim namunasi, pedagogik faoliyat, kasbiy kompetensiya, texnologiya ta'limi, bo'lajak o'qituvchi, amaliy ko'nikma.*

Аннотация. *В данной статье освещается роль пошива образцов одежды в процессе подготовки будущих преподавателей технологии в высших учебных заведениях на основе технологических требований к изготовлению швейных изделий. Проанализировано влияние знаний, умений и навыков, приобретаемых студентами в ходе практических занятий, на их будущую педагогическую деятельность. Также раскрыто значение процесса пошива образцов одежды в формировании профессиональных компетенций обучающихся.*

Ключевые слова: *технология швейных изделий, практические занятия, образец одежды, педагогическая деятельность, профессиональная компетенция, технологическое образование, будущий преподаватель, практические навыки.*

Abstract. *This article highlights the role of sewing garment samples in the professional training of future technology teachers at higher educational institutions based on technological requirements for garment production. The study analyzes the impact of the knowledge, skills, and competencies acquired by students during practical training on their future pedagogical activities. Furthermore, the significance of garment sample sewing in the development of professional competencies is revealed.*

Keywords: *garment technology, practical training, garment sample, pedagogical activity, professional competence, technology education, future teacher, practical skills.*

Kirish

Mamlakatimizda ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, raqobatbardosh va yuqori malakali pedagog kadrlarni tayyorlash dolzarb vazifalardan biri hisoblanadi. Ayniqsa, texnologiya ta'limi yo'nalishida tahsil olayotgan talabalarni zamonaviy ishlab chiqarish talablari asosida tayyorlash muhim ahamiyat kasb etadi. Bo'lajak texnologiya fani

o'qituvchisi nafaqat nazariy bilimlarga, balki amaliy faoliyatni samarali tashkil etish ko'nikmalariga ham ega bo'lishi zarur. Shu nuqtai nazardan, oliy ta'lim muassasalarida o'tkaziladigan amaliy mashg'ulotlarda kiyim namunalarini texnologik talablar asosida tikish jarayoni talabalarning kasbiy shakllanishida muhim o'rin tutadi. [1]

Tikuvchilik buyumlarini tayyorlash bo'yicha amaliy mashg'ulotlar talabalarni real ishlab chiqarish sharoitlariga yaqinlashtiradi, ularning nazariy bilimlarini amaliyot bilan bog'lash imkoniyatini yaratadi. Bunday mashg'ulotlar davomida talabalar kiyim konstruksiyasini yaratish, materiallarni tanlash, bichish, detallarni birlashtirish hamda tayyor mahsulot sifatini nazorat qilish kabi muhim jarayonlarni o'zlashtiradilar.

Kiyim namunalarini tikish jarayoni talabalarning kasbiy tayyorgarligini oshirishda muhim vosita hisoblanadi. Amaliy mashg'ulotlar davomida talabalar turli turdagi kiyimlarni tayyorlash texnologiyasi bilan tanishadilar, texnologik operatsiyalarni ketma-ket va sifatli bajarishni o'rganadilar. Natijada ularda mustaqil ishlash, mas'uliyatni his qilish, aniqlik va mehnat madaniyati kabi kasbiy sifatlar shakllanadi.

Bo'lajak pedagoglar uchun kiyim namunalarini tayyorlash tajribasi alohida ahamiyatga ega. Chunki ular kelajakda o'quvchilarga tikuvchilik asoslarini o'rgatishda aynan shu amaliy bilim va ko'nikmalardan foydalanadilar. Pedagogning o'zi texnologik jarayonlarni mukammal bilmasa, o'quvchilarga sifatli bilim berishi qiyinlashadi. Shu sababli amaliy mashg'ulotlarda kiyim namunalarini mustaqil tayyorlash bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishga xizmat qiladi. [3]

Kiyim namunalarini tikish davomida talabalar turli pedagogik vaziyatlarni ham modellashtirish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Masalan, texnologik xaritalarni tuzish, ish bosqichlarini rejalashtirish, xavfsizlik qoidalariga rioya qilish va bajarilgan ishlarni baholash mezonlarini ishlab chiqish kabi faoliyatlar kelgusida dars jarayonini samarali tashkil etishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi. Bu esa talabaning nafaqat mutaxassis, balki malakali pedagog sifatida shakllanishiga yordam beradi. [2]

Amaliy mashg'ulotlar jarayonida talabalar zamonaviy tikuv mashinalari, maxsus uskunalar va innovatsion texnologiyalar bilan ishlash ko'nikmalarini ham egallaydilar. Bugungi kunda ta'lim tizimida raqamli texnologiyalar va innovatsion yondashuvlardan foydalanish tobora kengayib borayotganligi sababli, bo'lajak pedagoglarning ushbu vositalardan foydalanish malakasiga ega bo'lishi muhim hisoblanadi. [3]

Kiyim namunalarini tayyorlash talabalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga ham xizmat qiladi. Model tanlash, bezak elementlarini qo'llash, mato xususiyatlarini hisobga olish va dizayn yechimlarini ishlab chiqish jarayonida talabalar kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Bu esa kelajakda o'quvchilarda ham ijodkorlikni shakllantirish imkonini beradi. [4]

Shuningdek, kiyim namunalarini tikish jarayonida yuzaga keladigan texnologik muammolarni hal etish talabalarni mustaqil qaror qabul qilishga o'rgatadi. Bunday tajriba kelgusida pedagogik faoliyat davomida uchraydigan turli muammoli vaziyatlarni samarali hal qilishga zamin yaratadi.

XULOSA

Oliy ta'lim muassasalarida tikuvchilik buyumlarini texnologik talablar asosida tayyorlashga qaratilgan amaliy mashg'ulotlar bo'lajak texnologiya fani o'qituvchilarining

kasbiy tayyorgarligini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Kiyim namunalarini tikish jarayoni talabalarning nazariy bilimlarini mustahkamlaydi, amaliy ko‘nikmalarini rivojlantiradi hamda pedagogik faoliyat uchun zarur bo‘lgan kasbiy kompetensiyalarni shakllantiradi. Natijada ular kelgusida ta’lim jarayonini samarali tashkil etish, o‘quvchilarga sifatli bilim berish va zamonaviy ishlab chiqarish talablariga mos mutaxassislarni tayyorlash imkoniyatiga ega bo‘ladilar.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YHATI:

1. O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi. Ta’limni raqamlashtirishga oid me’yoriy hujjatlar va dasturlar.
2. Мухамедова Х. Б. Формирование творческой компетентности учащихся по технологии в общеобразовательных школах. Вестник науки и образования. Российская Федерация. Журнал импакт-фактор № 4 (135), 2023 год 97-99 с. <http://scientificjournal.ru>
3. Мухамедова Х. Б. Инновационный подход эффективной организации внеклассной деятельности учащихся общеобразовательной школы. Вестник науки и образования. Научно-методический журнал. Российский импакт-фактор. 2020 г. 1 март № 5. 71-73 с. <http://www.ipi1.ru>
4. Мухамедова Х. Б. Ементаева А.И. Условия формирования творческой деятельности студентов. Belarus International scientific-online conference. “International scientific research conference” 19 – Апрель № 42 Minsk-2026 96 с. www.interoncof.com